

Triodos Bank

Halfjaarverslag 2018

Duurzaam bankieren

is het inzetten van geld van spaarders en beleggers die een positieve verandering teweeg willen brengen, op een manier die rekening houdt met de gevolgen voor natuur, cultuur en samenleving. Daarbij wordt niet alleen gekeken naar de behoeften van de huidige, maar ook van toekomstige generaties.

Triodos Bank

Triodos Bank is medeoprichter van de Global Alliance for Banking on Values,
een netwerk van toonaangevende duurzame banken – ga naar www.gabv.org

Kerncijfers	6
Verslag van de Raad van Bestuur	8
Kerncijfers per vestiging en per bedrijfseenheid	14
Tussentijdse verkorte geconsolideerde halfjaarcijfers	16
Geconsolideerde balans	16
Geconsolideerde winst-en-verliesrekening	17
Geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	18
Geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen	20
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	24
Toelichting op de tussentijdse verkorte geconsolideerde halfjaarcijfers	26

Kerncijfers

bedragen in miljoenen EUR	30 juni 2018	31 december 2017
Financieel		
Tier 1 kernkapitaal	975	937
Eigen vermogen	1.066	1.013
Toevertrouwde middelen	9.163	8.722
Kredieten	7.095	6.598
Balanstotaal	10.390	9.902
Fondsen in beheer*	4.678	4.604
Totaal in beheer gegeven vermogen	15.068	14.506
Tier 1 kernkapitaalratio	18,3%	19,2%
Leverage Ratio	8,8%	8,9%
Per aandeel (in EUR)		
Nettovermogenswaarde ultimo periode	82	83
Aantal certificaathouders	42.383	40.077
Aantal rekeningen - retail	830.305	808.090
Aantal rekeningen - business	65.416	60.339
Sociaal		
Aantal medewerkers ultimo periode**	1.408	1.377

bedragen in miljoenen EUR	Eerste halfjaar 2018	Eerste halfjaar 2017
Totaal baten	130,0	118,7
Bedrijfslasten	-102,3	-92,9
Waardeverminderingen kredietportefeuille	-0,8	-1,0
Waardeveranderingen deelnemingen	-0,3	0,8
Bedrijfsresultaat voor belastingen	26,6	25,6
Belastingen bedrijfsresultaat	-6,1	-6,1
Nettowinst	20,5	19,5
Bedrijfslasten/totaal baten	79%	78%
Per aandeel (in EUR)		
Nettowinst***	1,63	1,70

Cijfers voor voorgaande halfjaarlijkse perioden zijn aangepast vanwege een stelselwijziging op grond waarvan vastgoed voor eigen gebruik niet meer tegen de actuele kostprijs maar tegen de historische kostprijs wordt gewaardeerd. Voor nadere informatie wordt verwezen naar de algemene grondslagen zoals toegelicht in de jaarrekening van Triodos Bank over het boekjaar eindigend op 31 december 2017.

* Inclusief fondsen in beheer bij gelieerde partijen die niet in de consolidatie zijn betrokken.

** Betreft alle medewerkers in dienst van Triodos Bank NV, exclusief medewerkers in dienst van de joint venture Triodos MeesPierson.

*** De nettowinst per aandeel is berekend over het in het boekjaar gemiddeld aantal uitstaande aandelen.

Verslag van de Raad van Bestuur

Tijdgeest

De geest van onze tijd is er een van positieve, duurzame verandering. Ondanks de nog altijd massieve tegenkrachten, erkennen overheden, bedrijven en maatschappelijke organisaties in toenemende mate de noodzaak van de transitie naar een duurzame economie.

Nu deze noodzaak voor verandering steeds sterker wordt gevoeld, zijn mensen meer en meer op zoek naar organisaties die onderdeel zijn van de beweging voor een transitie naar een duurzame economie. Daaronder ook banken en financiële instellingen. Hier ligt daarom een belangrijke rol voor banken met een sterke waardenorientatie, en Triodos Bank in het bijzonder.

Triodos Bank en collegabanken met een vergelijkbare doelstelling stonden de afgelopen jaren nog vaak aan de rand van het publieke debat over hoe een betere, duurzamere toekomst kan worden opgebouwd. Maar dat is steeds meer verleden tijd. Sinds het idee voor onze bank werd geboren, zo'n vijftig jaar geleden, heeft Triodos Bank een staat van dienst opgebouwd in duurzaam bankieren die ons een geloofwaardige en steeds invloedrijkere stem geeft in het debat over de rol van de banksector in de transitie naar een duurzame economie.

Een kans om te handelen

Midden in deze tijdgeest staan brengt kansen en uitdagingen met zich mee.

Voor Triodos Bank zijn mensen het uitgangspunt. Dat is de basis voor hoe wij kijken naar belangrijke maatschappelijke ontwikkelingen, en zorgt er ook voor dat we de 'grote vragen' - zoals het aanpakken van uitdagingen op het gebied van klimaatverandering bij de transitie naar een nieuw soort energiesysteem – niet geïsoleerd bekijken. Voor ons staat het geïntegreerde karakter van de energie- en klimaatuitdaging en wat dit betekent voor mensen, gemeenschappen en het milieu voorop.

Dit vertaalt zich in praktische zin in financiële-producten en diensten. Zo bieden we in Duitsland een spaarproduct aan waarmee mensen die dicht bij een duurzaam energieproject wonen, kunnen delen in de opbrengst ervan.

In dit voorbeeld zorgt de overheid met wetgeving voor de randvoorwaarden die zo'n transformationele samenwerking mogelijk maken en die wij als bank kunnen financieren. Zo is een nieuwe manier gevonden om de wereldwijde uitdaging van klimaatverandering aan te gaan en tegelijkertijd de lokale gemeenschap hierbij te betrekken en ervan te laten profiteren.

Een dergelijke 'energiedemocratisering' bevordert sociale cohesie. Het is een voorbeeld van hoe Triodos Bank een transitievraagstuk van de 'grote economie' koppelt aan relatief kleinschalige initiatieven aan de basis.

Uiteindelijk gaat het om de impact van deze activiteiten - zowel de directe invloed als het aanjagende effect. Dit voorjaar werd Triodos Bank voor het derde achtereenvolgende jaar uitgeroepen tot de wereldwijd meest actieve financier van energieprojecten. Dit zijn projecten op het gebied van onder andere wind- en zonne-energie, waterkracht, energie-efficiëntie en energieopslag.

Dit jaar heeft Triodos Bank de eerste stappen gezet in de financiering van offshore-windenergieprojecten. Voor het eerst heeft een internationaal team van Triodos Bank in Duitsland, Spanje, het Verenigd Koninkrijk en Nederland samengewerkt om een deel van Nordsee One te financieren. Dit is een groot offshore windpark op 50 kilometer van de Duitse kust. Hoewel Triodos Bank hierin een relatief bescheiden belang heeft, levert het totale project voldoende stroom om te voorzien in de energiebehoefte van omgerekend 400.000 Europese huishoudens.

Groene energiedeals zullen ook deel uitmaken van een belangrijke nieuwe samenwerking met de Nederlandse verzekeraar a.s.r. Zoals eerder dit jaar is aangekondigd, zullen Triodos Bank en a.s.r. gezamenlijk EUR 600 miljoen lenen aan duurzame projecten in de Europese landen waar Triodos Bank actief is. Dit geld zal niet alleen worden gebruikt voor de financiering van groene energieprojecten, maar ook van duurzaam vastgoed en van de zorgsector. Door op deze manier samen te werken, kan Triodos Bank deelnemen aan grotere projecten die de transitie naar een duurzame economie versnellen.

Sinds begin dit jaar werken we met het Europees Investeringsfonds samen, wat heeft geleid tot de totstandkoming van de eerste garantieovereenkomst voor sociaal ondernemerschap in het kader van het EU-programma voor werkgelegenheid en sociale innovatie. De overeenkomst, die in april is ondertekend, betekent dat Triodos Bank EUR 65 miljoen zal verstrekken aan meer dan 400 sociale ondernemers in Nederland, België, Spanje en Frankrijk. Deze ondernemers kunnen tegen lagere rentes en met lagere zekerheidsvereisten leningen afsluiten. In de periode tussen eind april en 30 juni zijn al 13 leningen afgesloten, voor een totaalbedrag van EUR 2,4 miljoen.

Uitdagingen

Een aantal trends die de afgelopen jaren voortdurend zichtbaar worden brengen hun eigen uitdagingen voor de bank met zich mee.

Digitalisering en Big Data kunnen mensen meer kansen bieden en hun ervaringen verrijken, maar kunnen natuurlijk ook tot het tegenovergestelde effect hebben. Triodos Bank wil technologie inzetten om de relatie met onze klanten te verdiepen. In de eerste helft van het jaar hebben we daarom een groot project uitgerold om onze online kanalen, apps en websites nieuw leven in te blazen. Triodos Investment Management en Triodos Bank in Nederland, het Verenigd Koninkrijk en Duitsland hebben de afgelopen maanden als eerste geprofiteerd van nieuwe websites en apps en voor

het einde van het jaar zullen de andere vestigingen volgen.

Meer digitalisering roept ook vragen op over privacy. Net als de rest van het bedrijfsleven in Europa voltooiden we de implementatie van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) om ervoor te zorgen dat we aan alle verplichtingen van de AVG jegens klant, medewerkers en toezichthouders voldoen. We hebben in 2016 een gap-analyse uitgevoerd van de bestaande werkmethoden en de richtlijnen en normen van de AVG. Vervolgens hebben we onze processen, systemen en communicaties AVG-compliant gemaakt en onze collega's geïnformeerd en getraind. Wij zijn van mening dat de nieuwe privacywet nauw aansluit bij Triodos Banks missie om een samenleving te helpen creëren die de kwaliteit van leven van alle mensen beschermt en bevordert en waarin de menselijke waardigheid centraal staat.

Als het gaat om privacy en gegevensbescherming, is Triodos Bank van mening dat mensen niet moeten worden gereduceerd tot de gegevens die over hen worden verzameld. Wij vinden dat ieder individu de macht en de controle over zijn of haar eigen leven moet behouden, inclusief over zijn of haar persoonsgegevens; en dat voor mensen hun persoonlijke gegevens waardevol zijn. Triodos Bank heeft daarom de plicht om de veiligheid en vertrouwelijkheid te waarborgen van de gegevens die wij over personen en bedrijven opslaan.

Daarnaast hadden we in de eerste helft van het jaar ook te maken met commerciële uitdagingen. Juist omdat duurzaamheid nu zo centraal staat in de samenleving, ervaren we een sterk toenemende concurrentie. Alle financiële instellingen maar ook onconventionele financieringsbronnen, zoals crowdfunding, lenen vaak en graag aan groeiende duurzame sectoren.

Dit stimuleert ons nog meer om te innoveren en te vernieuwen. Een recent voorbeeld hiervan is onze ontwikkeling van een crowdfundingplatform in het Verenigd Koninkrijk. Het platform stelt klanten in

staat om duurzame bedrijven en projecten direct en op eigen risico te financieren.

Om een effectieve en doelgerichte organisatie te blijven, hebben we in de loop van het jaar stappen gezet om een steeds efficiëntere bedrijfsvoering te realiseren. Onze missie is leidend in alles wat we doen en processen die kunnen worden gestandaardiseerd, of schaalvoordelen realiseren geven ons meer tijd en middelen om ons te richten op het realiseren van die missie.

Bankieren als impuls voor verandering

In onze relatief korte geschiedenis hebben we bij willen dragen aan een nieuwe benadering voor het bewust gebruiken van geld om positieve verandering teweeg te brengen. Daarbij stond onze aanpak regelmatig haaks stond op het gangbare denken. Maar de reden waarvoor we zijn opgericht, is inmiddels zo belangrijk en urgent dat onze aanpak en de gedachten en ideeën die daar aan ten grondslag liggen, steeds meer worden herkend. Zij vormen inmiddels een belangrijk deel van het mainstream denken en handelen. Wij zien dit als een belangrijke stap in de bewustwording van de banksector en met name van de maatschappelijke rol van die sector in het financieren van verandering.

We worden in onze rol als aanjager van verandering gesteund door een bijzondere gemeenschap van spaarders, investeerders, ondernemers en ook medewerkers. Samen staan we voor grote uitdagingen maar ook kansen en zijn we gemotiveerd en vastbesloten om deze op te pakken.

Bancaire activiteiten

De invloed van minder liquide middelen

Hoewel de groei in de economie zich doorzet, is er nog steeds een groot overschot aan liquiditeit in de markt, op zoek naar een plek waar het productief kan worden ingezet. Dit betekent dat de rentetarieven nog steeds historisch laag zijn. Banken zagen zich gedwongen om hun rentes te verlagen, voor zowel kredietnemers als spaarders.

De lage rente heeft vooral gevolgen voor Triodos Bank, omdat de bank al haar kredieten financiert uit haar toevertrouwde spaargelden. Daarbij komt dat deze situatie met lage rentes sommige kredietnemers ertoe heeft aangezet hun leningen tegen lagere tarieven te herfinancieren en eerder dan gepland af te lossen. Deze trend heeft zich in de eerste helft van 2018 doorgezet en heeft uiteraard impact op de financiële resultaten van Triodos Bank.

In de eerste zes maanden van 2018 is het balanstotaal van Triodos Bank met 4,9% gegroeid naar EUR 10,4 miljard. In 2017 bedroeg de groei over dezelfde periode 5,0%. Hoewel wij onze maatschappelijke impact belangrijker vinden dan groei, is een stabiele en gezonde toename van de kredietverlening een maatstaf voor de bijdrage die Triodos Bank levert aan het verduurzamen van de economie.

In de eerste helft van het jaar nam onze kredietverlening gericht op impact toe met 9,5% (2017: 6,6%). Deze toename is voor een belangrijk deel te danken aan de verstrekking van hypotheekleningen, waarvan de portefeuille toenam met 17,2% (vergeleken met 15,8% in dezelfde periode vorig jaar).

De totale kredietportefeuille – die ook hypotheekleningen voor duurzame woningen en een beperkt aantal kortlopende kredieten omvat, inclusief debetsaldi op betaalrekeningen – steeg in de eerste helft van het jaar met 7,5%. We blijven positief over de mogelijkheden om de kredietportefeuille de komende jaren uit te breiden. De resultaten van met name de Spaanse vestiging staan onder druk door de lage rentetarieven in combinatie met de kortere looptijden op kredietrentes, die typerend zijn voor de Spaanse markt.

De toevoeging aan de voorzieningen op de kredietportefeuille bedroegen EUR 0,8 miljoen, vergeleken met EUR 1,0 miljoen over dezelfde periode in 2017, een indicatie voor de goede kwaliteit van de kredietportefeuille.

De verhouding tussen kredieten en toevertrouwde middelen voor onze kredietverlening met positieve impact steeg van 70% aan het einde van 2017 naar 72,9% in de eerste zes maanden van 2018. Triodos Bank streeft naar een kredietverlening van 70% tot 80% van de toevertrouwde middelen.

Voor veel mensen is duurzaam bankieren bij Triodos Bank aantrekkelijk. De aan Triodos Bank toevertrouwde middelen, bestaande uit spaargelden, termijndeposito's en tegoeden op betaalrekeningen, groeiden in de eerste helft van het jaar met 5,1%, vergeleken met 5,1% in dezelfde periode in 2017. Het aantal klanten steeg met 17.000 naar 698.000, een toename van 3%.

Gedurende dezelfde periode steeg het eigen vermogen van Triodos Bank met 5,3% naar EUR 1.066 miljoen, vergeleken met 5,8% in dezelfde periode in 2017. We blijven ons inspannen om nieuw kapitaal aan te trekken om de sterke kapitaalpositie van Triodos Bank te handhaven.

Investment Management

In de eerste helft van het jaar heeft Triodos Investment Management het financieel vermogensbeheer in handen genomen van de discretionaire portefeuilles van Triodos Bank Private Banking Nederland en van haar fondsen die beleggen in beursgenoteerde bedrijven. Het beheerd vermogen van Triodos Investment Management steeg met 21% tot EUR 4,2 miljard, waarvan 19% betrekking heeft op de overname van de portefeuille van Triodos Bank Private Banking Nederland.

Het totale aan Triodos Groep in beheer gegeven vermogen steeg in de eerste helft van het jaar met 3,9% naar EUR 15,1 miljard, vergeleken met een stijging van 4,0% naar EUR 14 miljard in de eerste helft van 2017.

Financiële resultaten

De nettowinst van Triodos Bank over de eerste zes maanden van 2018 bedroeg EUR 20,5 miljoen. Dat is 5,5% hoger dan over dezelfde periode in 2017

(EUR 19,4 miljoen). De winst werd positief beïnvloed door de fusie tussen New Resource Bank, een in Californië gevestigde duurzame bank, en Amalgamated Bank, een grotere in de VS gevestigde duurzame bank. Beide banken zijn lid van de Global Alliance for Banking on Values (GABV), een netwerk van onafhankelijke duurzame banken dat in 2009 mede door Triodos Bank werd opgericht. Met deze deal hebben we een positieve bijdrage geleverd aan het opschalen van de impact van waardengedreven bankieren in de VS. Triodos Bank blijft een investeerder in Amalgamated Bank.

De oprichting van New Resource Bank werd mede door Triodos Bank gefinancierd. Dankzij de deal die de basis vormde voor de fusie, realiseerde Triodos Bank een boekwinst. Zonder deze buitengewone bate zou de nettowinst zijn uitgekomen op EUR 16,7 miljoen. Dit is EUR 2,7 miljoen lager in vergelijking met dezelfde periode in 2017. De eerder genoemde lage rente en de voorbereidingen voor Brexit waren verantwoordelijk voor deze daling.

Vermogenspositie

Triodos Bank heeft een leverageratio van 8,8% in combinatie met een Common Equity Tier 1-ratio van 18,3%. Dit laatste blijft binnen onze kapitaaldoelstellingen. Samen zijn ze een belangrijke indicator voor de solvabiliteit van een bank.

Triodos Bank streeft een sterke kapitaalpositie na. Om deze positie te handhaven en verdere groei van de kredietportefeuille mogelijk te maken, blijft de bank kapitaal aantrekken – binnen ons gehele Europese netwerk en via gerichte campagnes. In de eerste zes maanden van 2018 trok de bank EUR 39 miljoen aan nieuw kapitaal aan. Triodos Bank heeft onverminderd een sterke vermogenspositie. De berekening van de Common Equity Tier 1 ratio wordt toegelicht in het Pillar 3 rapport, dat te vinden is op <https://www.triodos.com/pillar3>

Vooruitzichten

Triodos Bank verwacht ook in de tweede helft van 2018 verdere groei te realiseren. Ter ondersteuning van deze groei wil de bank in de tweede helft van het jaar extra kapitaal aantrekken.

Daarnaast wordt ook voor de tweede helft van 2018 gestage groei in de volumes van onze toevertrouwde middelen en duurzame kredieten aan ondernemers en projecten verwacht.

In de huidige markt streeft Triodos Bank ernaar om een relatief hoog eigen vermogen en liquiditeit aan te houden. Dit streven leidt in het huidige klimaat van lage rentes en toenemende regelgeving tot een neerwaartse druk op het rendement op eigen vermogen van Triodos Bank. Niettemin zal Triodos Bank zich blijven richten op het financieren van meer impact met behoud van stabiele resultaten.

Zeist, 23 augustus 2018

Raad van Bestuur van Triodos Bank

Deze pagina is bewust blanco gelaten.

Kerncijfers eerste halfjaar 2018 per vestiging en per business unit

in duizenden EUR	Bank Nederland	Bank België	Bank Verenigd Koninkrijk
Toevertrouwde middelen	3.789.237	1.885.111	1.166.954
Aantal rekeningen	440.763	79.492	60.230
Kredieten	2.845.974	1.645.274	944.185
Aantal rekeningen	32.858	4.096	2.948
Balanstotaal	4.367.182	2.137.511	1.360.995
Fondsen in beheer	676.160	442.256	
Totaal in beheer gegeven vermogen	5.043.342	2.579.767	1.360.995
Totaal baten	43.099	22.433	16.528
Bedrijfslasten	-29.885	-15.872	-15.165
Waardeverminderingen kredietportefeuille	965	-251	238
Waardeveranderingen deelnemingen			
Bedrijfsresultaat	14.179	6.310	1.601
Belastingen bedrijfsresultaat	-3.365	-2.005	-379
Nettowinst	10.814	4.305	1.222
Gemiddeld aantal fte's	227,2	134,0	160,6
Bedrijfslasten/totaal baten	69%	71%	92%

Bank Spanje	Bank Duitsland	Totaal	Investment Management	Overige	Eliminatie intercompany transacties	Totaal
1.972.741	353.701	9.167.744			-4.586	9.163.158
227.578	22.242	830.305				830.305
1.245.206	414.900	7.095.539			-654	7.094.885
17.697	7.817	65.416				65.416
2.182.699	515.730	10.564.117		1.476.533	-1.650.333	10.390.317
		1.118.416	4.214.606	21.142	-676.160	4.678.004
2.182.699	515.730	11.682.533	4.214.606	1.497.675	-2.326.493	15.068.321
20.049	4.836	106.945	18.866	6.156	-1.986	129.981
-18.550	-5.224	-84.696	-15.508	-4.050	1.986	-102.268
-1.795	76	-767				-767
				-323		-323
-296	-312	21.482	3.358	1.783		26.623
157	-47	-5.639	-839	314		-6.164
-139	-359	15.843	2.519	2.097		20.459
276,1	53,2	851,1	170,9	261,6		1.283,6
93%	108%	79%	82%			79%

Tussentijdse verkorte geconsolideerde halfjaarcijfers

Geconsolideerde balans

in duizenden EUR	Noot*	30.06.2018	31.12.2017
ACTIVA			
Kasmiddelen		1.347.167	1.365.729
Overheidspapier		-	26.500
Banken		303.275	216.375
Kredieten	1	7.094.885	6.597.901
Rentedragende waardepapieren	2	1.336.798	1.401.215
Aandelen		20	20
Deelnemingen		19.431	14.649
Immateriële vaste activa		36.461	32.843
Vastgoed en bedrijfsmiddelen		81.149	72.894
Overige activa		47.099	31.588
Overlopende activa		124.032	142.606
Totaal activa		10.390.317	9.902.320
Verplichtingen en eigen vermogen			
Banken		60.926	64.363
Toevertrouwde middelen	3	9.163.158	8.721.888
Overige schulden		25.036	22.308
Overlopende passiva		70.026	76.283
Voorzieningen		4.753	4.583
Aandelenkapitaal		648.060	612.368
Agioreserve		172.907	169.840
Herwaarderingsreserve		238	1.186
Wettelijke reserve		28.698	24.988
Overige reserves		196.056	167.118
Resultaat periode		20.459	37.395
Totaal verplichtingen en eigen vermogen		10.390.317	9.902.320
Voorwaardelijke schulden	4	131.338	84.563
Onherroepelijke faciliteiten	5	1.383.254	1.148.667
		1.514.592	1.233.230

* Betreft noten in de toelichting die begint op pagina 26.

Geconsolideerde winst- en verliesrekening

in duizenden EUR	Eerste halfjaar 2018	Eerste halfjaar 2017
Baten		
Rentebaten	93.372	90.814
Rentelasten	-12.587	-13.588
Rente	80.785	77.226
Opbrengsten uit overige deelnemingen	6	4.049
Opbrengsten uit effecten en deelnemingen	4.049	136
Provisiebaten	46.080	42.414
Provisielasten	-1.745	-1.545
Provisie	44.335	40.869
Resultaat uit financiële transacties	220	372
Overige baten	592	80
Overige baten	812	452
Totaal baten	129.981	118.683
LASTEN		
Personeels- en andere beheerskosten	96.302	87.616
Afschrijvingen en waardeveranderingen materiële en immateriële vaste activa	5.966	5.276
Bedrijfslasten	102.268	92.892
Waardeverminderingen kredietportefeuille	767	1.031
Waardeveranderingen deelnemingen	323	-786
Totaal lasten	103.358	93.137
Bedrijfsresultaat voor belastingen	26.623	25.546
Belastingen bedrijfsresultaat	-6.164	-6.146
Nettowinst	20.459	19.400
Bedragen in EUR		
Nettowinst per aandeel	1,63	1,70

Cijfers voor voorgaande boekjaren zijn aangepast vanwege een stelselwijziging op grond waarvan vastgoed voor eigen gebruik niet meer tegen de actuele kostprijs maar tegen de historische kostprijs wordt gewaardeerd. Voor nadere informatie wordt verwezen naar de algemene grondslagen zoals toegelicht in de jaarrekening van Triodos Bank over het boekjaar eindigend op 31 december 2017.

Geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten

---

in duizenden EUR	Eerste halfjaar 2018	Eerste halfjaar 2017
Nettoresultaat	20.459	19.400
Herwaardering vastgoed, bedrijfs- middelen en deelneming na belastingen	-948	1.133
Koersresultaat bedrijfsuitoefening in het buitenland na belastingen	-425	-843
Totaal resultaat rechtstreeks in eigen vermogen verwerkt	-1.373	290
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	19.086	19.690

Deze pagina is bewust blanco gelaten.

Geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen

in duizenden EUR	Aandelen- kapitaal
Eigen vermogen per 31 december 2016	554.415
Uitbreiding aandelenkapitaal	22.680
Stockdividend	11.176
Herwaardering vastgoed, bedrijfsmiddelen en deelneming na belastingen	
Realisatie van herwaardering	
Koersresultaat bedrijfsuitoefening in het buitenland na belastingen	
Winstverdeling vorig boekjaar, toevoeging aan de overige reserves	
Winstverdeling vorig boekjaar, dividend	
Dividend niet in contanten uitgekeerd	
Overboeking naar of vrijval van wettelijke reserve ontwikkelingskosten	
In- of verkoop eigen certificaten van aandelen	
Resultaat periode	
Eigen vermogen per 30 juni 2017	588.271
Uitbreiding aandelenkapitaal	24.097
Stockdividend	
Herwaardering vastgoed, bedrijfsmiddelen en deelneming na belastingen	
Realisatie van herwaardering	
Koersresultaat bedrijfsuitoefening in het buitenland na belastingen	
Winstverdeling vorig boekjaar, toevoeging aan de overige reserves	
Winstverdeling vorig boekjaar, dividend	
Dividend niet in contanten uitgekeerd	
Overboeking naar of vrijval van wettelijke reserve ontwikkelingskosten	
In- of verkoop eigen certificaten van aandelen	
Resultaat periode	
Eigen vermogen per 31 december 2017	612.368

Agio- reserve	Herwaarderings- reserve	Wettelijke reserve	Overige reserve	Resultaat over de periode	Totaal eigen vermogen
151.157	484	18.540	149.845	29.240	903.681
14.625					37.305
-11.176					-
	1.133				1.133
					-
		-843			-843
			6.798	-6.798	-
				-22.442	-22.442
			18.104		18.104
		2.602	-2.602		-
					-
				19.400	19.400
154.606	1.617	20.299	172.145	19.400	956.338
15.234					39.331
					-
	-431				-431
					-
		-338			-338
					-
					-
		5.027	-5.027		-
					-
				17.995	17.995
169.840	1.186	24.988	167.118	37.395	1.012.895

Geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen

in duizenden EUR	Aandelen- kapitaal
Eigen vermogen per 31 december 2017	612.368
Uitbreiding aandelenkapitaal	23.419
Stockdividend	12.273
Herwaardering vastgoed, bedrijfsmiddelen en deelneming na belastingen	
Realisatie van herwaardering	
Koersresultaat bedrijfsuitoefening in het buitenland na belastingen	
Winstverdeling vorig boekjaar, toevoeging aan de overige reserves	
Winstverdeling vorig boekjaar, dividend	
Dividend niet in contanten uitgekeerd	
Overboeking naar of vrijval van wettelijke reserve ontwikkelingskosten	
In- of verkoop eigen certificaten van aandelen	
Resultaat periode	
Eigen vermogen per 30 juni 2018	648.060

Cijfers voor voorgaande boekjaren zijn aangepast vanwege een stelselwijziging op grond waarvan vastgoed voor eigen gebruik niet meer tegen de actuele kostprijs maar tegen de historische kostprijs wordt gewaardeerd. Voor nadere informatie wordt verwezen naar de algemene grondslagen zoals toegelicht in de jaarrekening van Triodos Bank over het boekjaar eindigend op 31 december 2017.

Agio- reserve	Herwaarderings- reserve	Wettelijke reserve	Overige reserve	Resultaat over de periode	Totaal eigen vermogen
169.840	1.186	24.988	167.118	37.395	1.012.895
15.340					38.759
-12.273					-
	-948				-948
					-
		-425			-425
			12.946	-12.946	-
				-24.449	-24.449
			20.127		20.127
		4.135	-4.135		-
					-
				20.459	20.459
172.907	238	28.698	196.056	20.459	1.066.418

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

in duizenden EUR	Eerste halfjaar 2018	Eerste halfjaar 2017
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Nettowinst	20.459	19.400
Aanpassingen voor:		
• afschrijvingen	5.966	5.276
• waardeverminderingen kredietportefeuille	767	1.031
• waardeveranderingen deelnemingen	323	-786
• gerealiseerde waardeveranderingen deelneming	-2.185	-
• koersverschillen vastgoed en bedrijfsmiddelen	-	5
• mutaties voorzieningen	170	-185
• overige mutaties overlopende posten	12.325	-21.690
Kasstroom uit bedrijfsactiviteiten	37.825	3.051
Mutatie overheidspapier	26.500	34.077
Mutatie banken, niet direct opeisbare tegoeden	-3.423	68.048
Mutatie kredieten	-497.751	-368.423
Mutaties aandelen	-	-
Mutatie banken, niet direct opeisbare schulden	-3.437	14.285
Mutatie toevertrouwde middelen	441.270	410.104
Overige mutaties uit operationele activiteiten	-12.783	5.078
Kasstroom uit operationele activiteiten	-11.799	166.220

in duizenden EUR	Eerste halfjaar 2018	Eerste halfjaar 2017
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Netto investeringen in:		
• beleggingen in rentedragende waardepapieren	-164.459	-169.268
• desinvesteringen rentedragende waardepapieren	228.876	288.420
• investering in deelnemingen	-12.297	-2
• desinvestering deelnemingen	7.996	-
• immateriële vaste activa	-7.027	-5.383
• vastgoed en bedrijfsmiddelen	-10.812	-16.746
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	42.277	97.021
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Uitbreiding aandelenkapitaal	38.759	37.305
Betaling contant dividend	-4.322	-4.338
In- en verkoop eigen certificaten van aandelen	-	-
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	34.437	32.967
Netto kasstroom	64.915	296.208
Liquiditeiten begin periode	1.531.072	1.011.475
Liquiditeiten ultimo periode	1.595.987	1.307.683
Direct opeisbare tegoeden bij centrale banken	1.347.167	936.995
Direct opeisbare tegoeden bij banken	248.820	370.688
Liquiditeiten ultimo periode	1.595.987	1.307.683
Aanvullende presentatie van kasstroom uit operationele activiteiten		
Betaalde rente	-13.682	-15.700
Ontvangen rente	91.082	90.446
Over winst betaalde belasting	-6.478	-9.023
Uit investeringen ontvangen dividend	284	136

Toelichting op de tussentijdse verkorte geconsolideerde halfjaarcijfers

---

in duizenden EUR

Algemeen

Triodos Bank, statutair gevestigd aan de Nieuweroordweg 1 te Zeist, is een naamloze vennootschap met beperkte aansprakelijkheid naar Nederlands recht (KvK-nummer 30062415). Triodos Bank financiert bedrijven, instellingen en projecten met een meerwaarde op sociaal, ecologisch en cultureel gebied, daartoe in staat gesteld door spaarders en beleggers die kiezen voor maatschappelijk verantwoord ondernemen en een duurzame samenleving.

Basis voor opstelling

De tussentijdse verkorte geconsolideerde halfjaarcijfers ('het halfjaarverslag') is opgesteld in overeenstemming met de Nederlandse Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 394 'Tussentijdse berichten' en in overeenstemming met de wettelijke bepalingen voor de jaarrekening van banken opgenomen in Afdeling 14, Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. Aangezien in dit halfjaarverslag niet alle informatie en toelichtingen zijn opgenomen die vereist zijn voor de jaarrekening over het volledige boekjaar, moet het in samenhang worden gelezen met de jaarrekening van Triodos Bank NV over het boekjaar eindigend op 31 december 2017.

Het halfjaarverslag is opgesteld op basis van de continuïteitsveronderstelling.

De toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving zijn consistent met de jaarrekening 2017.

Dit halfjaarverslag is niet beoordeeld of gecontroleerd door de externe accountant.

Aanpassing in vergelijkende cijfers

De vergelijkende cijfers zijn aangepast vanwege een stelselwijziging op grond waarvan vastgoed voor eigen gebruik niet meer tegen de actuele kostprijs

maar tegen de historische kostprijs wordt gewaardeerd. Voor nadere informatie wordt verwezen naar de algemene grondslagen zoals toegelicht in de jaarrekening van Triodos Bank over het boekjaar eindigend op 31 december 2017. De impact op het halfjaarresultaat 2017 bedraagt EUR 43 en op het eigen vermogen per 30 juni 2017 EUR 221.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva en resultaatbepaling

Algemeen

Tenzij anders vermeld, worden activa gewaardeerd op kostprijs, waarbij voor vorderingen rekening wordt gehouden met een eventuele voorziening voor dubieuze debiteuren.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar Triodos Bank zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard gaat met een uitstroom uit Triodos Bank van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en/of alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt

het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Activa en verplichtingen worden niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben, respectievelijk waarin de dienst is verleend. Opbrengsten worden verantwoord indien Triodos Bank alle belangrijkste risico's met betrekking tot de handelsgoederen heeft overgedragen aan de koper.

Rentebaten en provisies uit hoofde van kredietverlening worden niet in de winst- en verliesrekening verantwoord indien gerede twijfel bestaat omtrent de inbaarheid van de rentebaten en provisies.

Het halfjaarverslag is opgesteld in euro's, de functionele valuta van Triodos Bank. Alle financiële informatie in euro's is afgerond op het dichtstbijzijnde duizendtal.

Gebruik van schattingen en veronderstellingen bij de opstelling van de jaarrekening

De opstelling van het halfjaarverslag vereist dat Triodos Bank schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, de voorwaardelijke activa en verplichtingen per de balansdatum en de verantwoorde baten en lasten over de zesmaandelijke verslagperiode. Dit betreft voornamelijk de methoden voor het bepalen van de reële waarde van activa en verplichtingen en de bepaling van bijzondere waardeverminderingen en andere waardeveranderingen. Het betreft mede het beoordelen van de situaties op basis van beschikbare financiële gegevens en informatie. Voor bepaalde categorieën activa en passiva kan het inherente schattingsrisico hoger zijn als gevolg van gebrek aan liquiditeit in de relevante markten. Hoewel deze schattingen met betrekking tot actuele

gebeurtenissen en acties naar beste weten van de Directie zijn gemaakt, kunnen de daadwerkelijke uitkomsten afwijken van de schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien of in de periode van herziening en toekomstige perioden indien de herziening gevolgen heeft voor zowel de verslagperiode als toekomstige perioden.

De in het kader van de opstelling van deze tussentijdse halfjaarcijfers door het management bij het toepassen van de grondslagen voor financiële verslaggeving van de groep gevormde oordelen en de belangrijkste bronnen van schattingsonzekerheid waren dezelfde als zijn toegepast bij het opstellen van de jaarrekening over het boekjaar eindigend op 31 december 2017.

Grondslagen voor consolidatie

Het halfjaarverslag omvat de financiële gegevens van Triodos Bank, haar groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarover Triodos Bank zeggenschap uitoefent. Er is sprake van zeggenschap als Triodos Bank de directe of indirecte bevoegdheid heeft om het financiële en operationele beleid van een entiteit te bepalen teneinde voordelen te verkrijgen uit de activiteiten van de entiteit. Groepsmaatschappijen zijn deelnemingen waarin Triodos Bank een meerderheidsbelang heeft, of waarop op een andere wijze een beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Bij de bepaling of beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend, worden financiële instrumenten die potentiële stemrechten bevatten en direct kunnen worden uitgeoefend, betrokken. Participaties die zijn verworven uitsluitend met het doel om ze weer te vervreemden, worden niet geconsolideerd.

Nieuw verworven deelnemingen worden in de consolidatie betrokken vanaf het tijdstip waarop beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Afgestoten deelnemingen worden in de consolidatie

betrokken tot het tijdstip van beëindiging van deze invloed.

In het halfjaarverslag zijn de onderlinge schulden, vorderingen en transacties geëlimineerd, evenals de binnen de groep gemaakte winsten. De groepsmaatschappijen zijn integraal geconsolideerd. De financiële gegevens van joint ventures zijn geconsolideerd naar evenredigheid van het aangehouden belang, indien consolidatie noodzakelijk is voor het inzicht in het vermogen en resultaat van Triodos Bank NV.

Overzicht van kapitaalbelangen conform artikel 2:379 en 2:414 BW:

- Kantoor Buitenzorg BV te Zeist, belang 100%, groepsmaatschappij, volledige consolidatie;
- Kantoor Nieuweroord BV te Zeist, belang 100%, groepsmaatschappij, volledige consolidatie;
- Stichting Triodos Beleggersgiro te Zeist, groepsmaatschappij, volledige consolidatie;
- Triodos Custody BV te Zeist, belang 100%, groepsmaatschappij, volledige consolidatie;
- Triodos Finance BV te Zeist, belang 100%, groepsmaatschappij, volledige consolidatie;
- Triodos IMMA BVBA te Brussel, belang 100%, groepsmaatschappij, volledige consolidatie;
- Triodos Investment Management BV te Zeist, belang 100%, groepsmaatschappij, volledige consolidatie;
- Triodos Investment Advisory Services BV te Zeist, belang 100%, groepsmaatschappij, volledige consolidatie;
- Triodos MeesPierson Sustainable Investment Management BV te Zeist, belang 50%, joint venture met gezamenlijke zeggenschap, consolidatie naar evenredigheid van het gehouden belang;
- Triodos Nieuwbouw BV te Zeist, belang 100%, groepsmaatschappij, volledige consolidatie.
- Triodos UK Limited te Bristol, belang 100%, groepsmaatschappij, volledige consolidatie.

Transacties in vreemde valuta

Activa en verplichtingen samenhangend met transacties in vreemde valuta's worden omgerekend tegen de contante koers per balansdatum. Transacties en de daaruit voortvloeiende baten en lasten in vreemde valuta's worden omgerekend tegen de geldende koers per transactiedatum. Hieruit voortvloeiende koersverschillen worden in de winst- en verliesrekening verantwoord als 'Resultaat uit financiële transacties'. Monetaire activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend naar de functionele valuta tegen de slotkoers per balansdatum. De koersverschillen als gevolg van de afwikkeling en omrekening worden rechtstreeks ten gunste of ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht, tenzij hedge accounting wordt gepast.

In vreemde valuta luidende niet-monetaire activa, die worden gewaardeerd tegen historische kostprijs, worden omgerekend tegen de wisselkoers op de transactiedatum.

In vreemde valuta luidende niet-monetaire activa, die worden gewaardeerd tegen reële waarde, worden omgerekend tegen de wisselkoers op de datum waarop de reële waarde werd bepaald.

Bedrijfsuitoefening in het buitenland

De activa en verplichtingen van activiteiten in buitenlandse bedrijfseenheden buiten de Eurozone worden omgerekend tegen de contante koers per balansdatum. De baten en lasten van activiteiten in buitenlandse business eenheden buiten de Eurozone worden omgerekend tegen de wisselkoers op de transactiedatum. Hieruit voortvloeiende koersverschillen worden rechtstreeks als wettelijke reserve ten gunste of ten laste van het eigen vermogen gebracht.

Afdekking van de netto-investering in buitenlandse activiteiten

Valutakoersverschillen die optreden bij de heromrekening van een financiële verplichting die wordt aangemerkt als afdekking van de netto-investering in buitenlandse bedrijfseenheden buiten de Eurozone, worden direct in het eigen vermogen verwerkt, in de reserve omrekeningsverschillen, voor zover de afdekking effectief is. Het niet-effectieve deel wordt als last in de winst- en verliesrekening opgenomen.

Leasing

Triodos Bank leaset een terrein teneinde daarop een nieuw bedrijfspand voor eigen gebruik te bouwen, waarbij zij vrijwel alle aan het eigendom van dit terrein verbonden risico's en voordelen behoudt. Dit terrein wordt bij aanvang van het leasecontract in de balans opgenomen tegen de laagste van de reële waarde van het terrein en de contante waarde van de minimale leasebetalingen. De te betalen lease-termijnen wordt gepresenteerd als rentelasten.

De verplichtingen uit hoofde van de lease, exclusief de rentebetalingen, worden opgenomen onder 'Overige schulden'.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten, inclusief de van de basiscontracten gescheiden derivaten, worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde. Indien instrumenten bij de vervolgwaardering niet worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering. Na de eerste opname worden financiële instrumenten op die hierna beschreven manier gewaardeerd.

Kasmiddelen

De kasmiddelen bestaan uit geldmiddelen en direct opeisbare tegoeden bij centrale banken en worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overheidspapier

Al het aangehouden overheidspapier behoort tot de beleggingsportefeuille en wordt gewaardeerd tegen aflossingswaarde onder aftrek van eventuele bijzondere waardevermindingsverliezen. Verschillen tussen de verkrijgingsprijs en aflossingswaarde worden afgeschreven over de resterende looptijd van de waardepapieren en worden op de balans verantwoord als overlopende activa en passiva. Gerealiseerde waardeveranderingen worden in de winst- en verliesrekening verwerkt.

Banken

Vorderingen op banken worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs onder aftrek van eventuele bijzondere waardevermindingsverliezen. Het bijzondere waardevermindingsverlies wordt per post bepaald, waarbij rekening wordt gehouden met de waarde van de verstrekte zekerheden.

Kredieten

Kredieten worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs onder aftrek van eventuele bijzondere waardevermindingsverliezen. Het bijzondere waardevermindingsverlies wordt per post bepaald, waarbij rekening wordt gehouden met de waarde van de verstrekte zekerheden.

Alle zakelijke kredieten in de portefeuille worden periodiek en op individuele basis beoordeeld. De frequentie van de beoordeling hangt af van de kredietwaardigheid van de debiteur, de mate van blootstelling aan de markt en de markt waarop de debiteur actief is. Particuliere kredieten worden op portefeuilleniveau beoordeeld en waar nodig op individuele basis. Voor de achterstallige betalingen van debiteuren geldt dat deze worden besproken (en

zo nodig van actie voorzien) in de kredietcommissie van de desbetreffende vestiging. Debiteuren waarbij getwijfeld wordt aan de continuïteit van het kernbedrijf en/of die langdurig in verzuim zijn bij het voldoen van de overeengekomen rente- en aflossingstermijnen vallen in de categorie dubieuze debiteuren en zullen intensief worden gevolgd.

Er worden voorzieningen voor dubieuze debiteuren getroffen voor het verschil tussen het totaalbedrag van de uitstaande verplichting van de debiteur aan Triodos Bank en de toekomstige verwachte kasstromen, gediscoteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rentevoet van het contract. Deze individuele voorzieningen omvatten voorzieningen voor tegemoetkoming of herfinanciering aan debiteuren die financiële problemen ondervinden. Dit wordt uitsluitend aan de desbetreffende debiteur verleend om de moeilijkheden in deze uitzonderlijke omstandigheden het hoofd te bieden. Deze maatregelen worden omschreven als *coulance*.

Er is een algemene voorziening getroffen voor geleden maar nog niet gerapporteerde debiteurenverliezen (*Incurring But Not Reported bad debts, IBNR*) ter dekking van de periode tussen de gebeurtenis die ertoe leidt dat de debiteur als dubieus wordt aangemerkt en het moment waarop dit feit bekend is bij Triodos Bank. Dit is een collectieve voorziening voor kredietverliezen die wordt gevormd op basis van historische gegevens. De IBNR worden berekend door vermenigvuldiging van de blootstelling van Triodos Bank bij wanbetaling met het risico van wanbetaling, het verwachte verliespercentage bij wanbetaling en de 'verliesincubatieperiode'.

Rentedragende waardepapieren

Alle aangehouden rentedragende waardepapieren behoren tot de beleggingsportefeuille en worden gewaardeerd tegen aflossingswaarde onder aftrek van eventuele bijzondere waardevermindering-verliezen. Verschillen tussen de verkrijgingsprijs en aflossingswaarde worden afgeschreven over de resterende looptijd van de waardepapieren en

worden op de balans verantwoord als overlopende activa en passiva. Gerealiseerde waardeveranderingen worden in de winst- en verliesrekening verwerkt.

Aandelen

De aandelen behoren niet tot de handelsportefeuille en worden gewaardeerd tegen kostprijs.

Deelnemingen

Deelnemingen waarop invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen nettovermogenswaarde.

De nettovermogenswaarde wordt berekend overeenkomstig de voor de jaarrekening toegepaste grondslagen. Met betrekking tot deelnemingen waarvoor onvoldoende gegevens beschikbaar zijn om deze grondslagen te kunnen toepassen, worden de waarderingsgrondslagen van de betreffende deelneming toegepast.

Deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde worden op nihil gewaardeerd. Indien Triodos Bank N.V. geheel of deels aansprakelijk kan worden geteld voor de schulden van een deelneming, of voornemens is om de deelneming in staat te stellen haar schulden af te wikkelen, wordt hiervoor een voorziening gevormd.

Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen reële waarde. In geval het een deelneming betreft met een notering aan een actieve effectenbeurs, wordt de reële waarde gelijkgesteld aan de laatst bekende beurskoers. In geval het een deelneming betreft zonder een notering aan een actieve effectenbeurs of zonder regelmatige beursnotering, wordt de reële waarde naar beste kunnen bepaald aan de hand van alle ter beschikking staande gegevens, waaronder een door een externe accountant goedgekeurde jaarrekening, tussentijdse financiële informatie van de instelling en eventueel andere ter beschikking van Triodos Bank staande

gegevens ter zake. Ongerealiseerde waardeveranderingen van deelnemingen waarop geen invloed van betekenis wordt uitgeoefend, worden rechtstreeks via de herwaarderingsreserve toegevoegd c.q. onttrokken aan het eigen vermogen, met uitzondering van waardeveranderingen beneden de verkrijgingsprijs, welke rechtstreeks in de winst- en verliesrekening worden verantwoord.

Gerealiseerde waardeveranderingen worden in de winst- en verliesrekening verwerkt.

Koersverschillen als gevolg van de omrekening van vreemde valuta worden rechtstreeks ten gunste of ten laste van het eigen vermogen gebracht.

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van afschrijvingen. Deze kosten omvatten voornamelijk de rechtstreekse arbeidskosten bij beëindiging van de ontwikkelingsfase. De afschrijvingen worden bepaald op basis van de geschatte economische levensduur. Er wordt rekening gehouden met eventuele bijzondere waardverminderingverliezen die optreden in het geval dat de boekwaarde van een actief (of de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort) hoger is dan de opbrengstwaarde.

De ontwikkelingskosten van het banksysteem worden vanaf het moment van ingebruikname afgeschreven op basis van de geschatte economische levensduur, waarbij een maximum geldt van 10 jaar.

De managementcontracten waarvoor Triodos Bank heeft betaald bij verwerving van de deelneming in Triodos Investment Management BV worden tot oktober 2026 afgeschreven over een termijn van 20 jaar. De resterende afschrijvingstermijn is acht jaar.

Aangekochte computersoftware wordt afgeschreven op basis van de economische levensduur. Deze periode bedraagt maximaal vijf jaar.

Vastgoed en bedrijfsmiddelen

Vastgoed in ontwikkeling wordt gewaardeerd tegen de bestede kosten of lagere te verwachten vervangingswaarde bij oplevering. De bestede kosten bestaan uit aan derden verrichte betalingen.

Vastgoed voor eigen gebruik wordt gewaardeerd tegen de kostprijs. Gebouwen in eigen gebruik worden lineair afgeschreven op basis van een geschatte economische levensduur van 40 jaar. Op terreinen in eigen gebruik wordt niet afgeschreven.

Bedrijfsmiddelen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs verminderd met lineaire afschrijvingen op basis van de geschatte economische levensduur. De afschrijvingstermijnen variëren van drie tot tien jaar.

Het verschil tussen de bij afstoting van bedrijfsmiddelen gerealiseerde opbrengsten en de netto boekwaarde wordt in de winst- en verliesrekening opgenomen onder 'Overige baten'.

Overige activa

Overige activa worden bij de eerste opname gewaardeerd tegen reële waarde en vervolgens tegen geamortiseerde kostprijs. Indien voor een vordering uitstel van betaling wordt verleend door het verruimen van de betaaltermijn, wordt de reële waarde bepaald op basis van de contante waarde van de verwachte opbrengsten. Rentebaten worden verwerkt op basis van de effectieve-rentemethode. Indien een handelsvordering oninbaar is, wordt deze afgeboekt ten laste van de voorziening voor oninbare overige activa.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen. De voorzieningen bestaan voornamelijk uit een voorziening voor groot onderhoud gebouwen die is gebaseerd op een langjarig onderhoudsprogramma. Overige

voorzieningen betreffen onder andere kosten van nog niet afgewikkelde claims, juridische procedures en andere geschatte kosten uit hoofde van verwachte uitgaande kasstromen die volgens de Nederlandse grondslagen voor financiële verslaggeving kwalificeren als voorzieningen.

Toevertrouwde middelen

Toevertrouwde middelen worden bij de eerste opname gewaardeerd tegen reële waarde. Na de eerste opname worden toevertrouwde middelen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag, rekening houdend met agio of disagio, onder aftrek van transactiekosten. Deze is gewoonlijk gelijk aan de nominale waarde.

Overige schulden

Overige schulden worden bij de eerste opname gewaardeerd tegen reële waarde. Na de eerste opname worden overige schulden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag, rekening houdend met agio of disagio, onder aftrek van transactiekosten. Deze is gewoonlijk gelijk aan de nominale waarde.

In- en verkoop eigen certificaten van aandelen

De inkoop en heruitgifte van eigen certificaten van aandelen wordt ten laste respectievelijk ten gunste van de overige reserves gebracht. Een saldo dat resteert na heruitgifte van alle ingekochte eigen certificaten staat ter beschikking van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Inkoop van eigen certificaten kan plaatsvinden tot een maximum van 2% van het aantal uitstaande aandelen.

Tot inkoop van eigen certificaten kan worden besloten indien het aanbod van bestaande certificaten groter is dan de vraag naar nieuwe certificaten. Hiertoe is door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders een machtiging verstrekt aan de Directie.

Derivaten en hedge accounting

Afgeleide financiële instrumenten bestaande uit valutatermijncontracten en renteswaps worden bij eerste opname gewaardeerd tegen reële waarde, met waardering na eerste opname op elke balansdatum, tenzij hedge accounting onder het kostprijs hedgemodel wordt toegepast. Reële waarden worden ontleend aan genoteerde marktprijzen in actieve markten, met uitzondering van renteswaps, waarvan de reële waarde wordt bepaald door contantewaardeberekening tegen de geldende marktrente. Veranderingen in de reële waarde worden in de winst- en verliesrekening opgenomen als resultaat uit financiële transacties.

In contracten besloten derivaten dienen te worden afgescheiden van het basiscontract en apart te worden verantwoord tegen reële waarde, indien:

- de economische kenmerken en risico's van het basiscontract en het daarin besloten derivaat niet nauw verwant zijn;
- een apart instrument met dezelfde voorwaarden als het in het contract besloten derivaat aan de definitie van een derivaat zou voldoen; en
- het gecombineerde instrument niet wordt gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening.

Triodos bankt maakt in het kader van het beheer van haar activa- en passivaportefeuilles voor economische afdekkingsdoeleinden gebruik van derivaten (met name renteswaps). Het doel van deze economische afdekking is om posities in te nemen met een risicoprofiel dat tegenovergesteld is aan een geïdentificeerde blootstelling om zo de risicoblootstelling te verminderen. Triodos Bank past 'micro hedge accounting' toe 'Micro hedging' heeft betrekking op afzonderlijke transacties die deel uitmaken van een economische afdekkingsrelatie waarmee rente- en valutarisico's worden afgedekt. Dit houdt dat er een-op-een relatie is tussen het afdekkingsinstrument en de afgedekte post.

Op valutatermijncontracten die worden gesloten om monetaire activa en passiva in buitenlandse valuta's af te dekken, wordt hedge accounting onder het kostprijs hedgemodel toegepast. Hedge accounting wordt toegepast om te zorgen dat de in de winst- en verliesrekening opgenomen baten en lasten die voortkomen uit de omrekening van de monetaire posten, worden gecompenseerd met waardeveranderingen van valutatermijncontracten die voortvloeiend uit het verschil tussen de contante koers op de afsluitdatum en die op de verslagdatum. Het verschil tussen de op de afsluitdatum overeengekomen contante koers en de termijnkoers van het valutatermijncontract wordt via de winst- en verliesrekening afgeschreven over de looptijd van het valutatermijncontract.

Indien hedge accounting onder het kostprijs hedgemodel wordt toegepast om renterisico's af te dekken, worden de derivaten gewaardeerd tegen reële waarde bij eerste opname. Zolang een derivaat bedoeld is om een renterisico in verband met een verwachte toekomstige transactie af te dekken, wordt deze niet opnieuw gewaardeerd. Zodra een verwachte transactie leidt tot opname van een financieel actief of passief in de winst- en verliesrekening, worden de baten en lasten in verband met het derivaat opgenomen in de winst- en verliesrekening in dezelfde periode als die waarin het actief of passief invloed heeft op het resultaat.

Triodos Bank heeft haar hedgestrategie en de relatie tussen die strategie en de doelstelling van het risicomangement schriftelijk vastgelegd. Triodos Bank heeft schriftelijk haar beoordeling vastgelegd of de derivaten die worden gebruikt in hedgetransacties effect sorteren in het compenseren van:

- valutaresultaten van de afgedekte posten met behulp van algemene documentatie;
- rentebaten en -lasten van de afgedekte posten met behulp van documentatie per afgedekte post.

Elke overhedge wordt rechtstreeks opgenomen in de winst- en verliesrekening tegen de reële waarde.

Hedgerelaties worden beëindigd als de betreffende derivaten aflopen of worden verkocht. De cumulatieve winst of het cumulatieve verlies dat tot dat moment nog niet in de winst- en verliesrekening was verwerkt, wordt als overlopende post in de balans opgenomen totdat de afgedekte transacties plaatsvinden. Indien de transacties naar verwachting niet meer plaatsvinden, wordt de cumulatieve winst of het cumulatieve verlies overgeboekt naar de winst- en verliesrekening.

Opname van rentebaten en -lasten

Rentebaten en -lasten worden opgenomen overeenkomstig de effectieve-rentemethode. Bij de toepassing van deze methode worden eventuele verschillen tussen de initiële boekwaarde van rentedragende financiële activa en de boekwaarde op de vervaldatum, waaronder agio, disagio of andere verschillen, bijvoorbeeld in verband met transactiekosten of provisies, geamortiseerd.

Belastingen bedrijfsresultaat

De belastingen worden op basis van de geldende tarieven voor de belastingen naar de winst berekend over het resultaat vóór belastingen. Hierbij wordt rekening gehouden met vrijgestelde winstbestanddelen, aftrekposten, bijtellingen en verschillen tussen de commerciële en fiscale boekwaarde.

Belastinglatenties als gevolg van tijdelijke verschillen tussen de commerciële en fiscale boekwaarde worden gewaardeerd tegen nominale waarde voor zover deze kunnen worden verrekend met toekomstige belastbare winsten.

Belastinglatenties die voortkomen uit bedrijfsverliezen worden beoordeeld op elke verslagdatum. Voor zover toekomstige belastbare winsten de opgenomen belastingverliezen niet te boven gaan, wordt een bijzonder waardevermindering-verlies opgenomen.

Winst per aandeel

De winst per aandeel wordt berekend op basis van het gewogen gemiddelde aantal uitstaande aandelen. Bij de berekening van het gewogen gemiddelde aantal uitstaande aandelen geldt het volgende:

- door Triodos Bank gehouden eigen aandelen worden in mindering gebracht op het totale aantal uitstaande aandelen;
- de berekening gaat uit van de maandelijks gemiddelden.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht toont de mutatie van de liquide middelen van Triodos Bank, uitgesplitst in operationele activiteiten, investeringsactiviteiten en financieringsactiviteiten. De liquide middelen bestaan uit geldmiddelen en de direct opeisbare tegoeden bij banken. Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode en geeft een gedetailleerd overzicht van de herkomst van de liquide middelen gedurende het jaar. De kasstromen worden uitgesplitst in kasstromen uit operationele activiteiten (waaronder bancaire activiteiten), investeringsactiviteiten en financieringsactiviteiten. De mutaties van de leningen en vorderingen en interbancaire tegoeden zijn opgenomen onder 'Kasstroom uit operationele activiteiten'. De investeringsactiviteiten bestaat uit verwervingen, verkopen en aflossingen met betrekking tot financiële beleggingen alsmede vastgoed en bedrijfsmiddelen. De uitgifte van aandelen en de opname en aflossing van langlopende leningen worden verwerkt als financieringsactiviteiten. Kasstromen uit hoofde van transacties in vreemde valuta worden omgerekende in euro's tegen de wisselkoers op de datum van de betreffende kasstroom.

Gesegmenteerde informatie

De rapportage van de segmenten (vestigingen en business units) gebeurt op een wijze die consistent is met de interne rapportage aan de Raad van Bestuur, die verantwoordelijk is voor de toewijzing van middelen en beoordeling van prestaties. Alle transacties tussen segmenten worden als baten en lasten uit intragroeptransacties geëlimineerd onder 'Groepfuncties'. De activa, verplichtingen, baten en resultaten van segmenten worden gewaardeerd overeenkomstig de grondslagen van Triodos Bank. Deze activa, verplichtingen, baten en resultaten bevatten posten die rechtstreeks dan wel op een redelijke basis aan het segment kunnen worden toegerekend. Transacties tussen segmenten vinden plaats op een zakelijke, objectieve grondslag. De geografische analyses zijn gebaseerd op de locatie van het kantoor van waaruit de transacties worden georigineerd.

Activa en verplichtingen

1. Kredieten

in duizenden EUR	30-jun-18	31-dec-17
Kredieten	7.139.955	6.647.497
Voorziening voor dubieuze debiteuren	-45.070	-49.596
Totaal saldo	7.094.885	6.597.901

Dit betreft kredieten aan klanten.

De hypotheekverstrekking, onderdeel van de kredietportefeuille, groeide met 17% tot EUR 1.298,0 miljoen (2017: EUR 1.107,4 miljoen).

De kredietportefeuille bevat EUR 416,1 miljoen (2017: EUR 496,0 miljoen) in leningen aan gemeenten met een oorspronkelijke looptijd van maximaal een jaar en een dag.

Het verloop van de voorziening voor dubieuze debiteuren is als volgt:

in duizenden EUR	30-jun-18			31-dec-17		
	Specifiek	Algemeen	Totaal	Specifiek	Algemeen	Totaal
Balanswaarde per 1 januari	43.678	5.918	49.596	53.679	3.371	57.050
Toevoeging	3.873	319	4.192	6.817	4.140	10.957
Afboeking	-5.193	-	-5.193	-8.987	-	-8.987
Vrijval	-2.022	-1.514	-3.536	-7.693	-1.574	-9.267
Koersverschillen	10	1	11	-138	-19	-157
Totaal saldo	40.346	4.724	45.070	43.678	5.918	49.596

De voorziening heeft geen betrekking op voorwaardelijke schulden en onherroepelijke faciliteiten. De voorziening voor dubieuze debiteuren is inclusief een voorziening voor geleden maar nog niet gerapporteerde kredietverliezen (IBNR-voorziening) ad EUR 4,7 miljoen (2017: EUR 5,9 miljoen).

2. Rentedragende waardepapieren

in duizenden EUR	30-jun-18	31-dec-17
Nederlandse staatsobligaties	82.500	82.500
Belgische staatsobligaties	225.600	240.600
Spaanse staatsobligaties	139.950	184.950
Staatsobligaties van het Verenigd Koninkrijk	99.695	104.380
Overige obligaties	789.053	788.785
Totaal saldo	1.336.798	1.401.215

De overige obligaties betreffen in het merendeel door de staat gegarandeerde obligaties.

3. Toevertrouwde middelen

in duizenden EUR	30-jun-18	31-dec-17
Spaargelden	5.612.066	5.393.794
Overige toevertrouwde middelen	3.551.092	3.328.094
Totaal saldo	9.163.158	8.721.888

Spaargelden bestaan uit:

- spaartegoeden (vrij opneembaar en spaardeposito's) van natuurlijke personen en non-profitorganisaties
- Termijndeposito's van natuurlijke personen en non-profitorganisaties

Overige toevertrouwde middelen bestaan uit:

- rekening-couranttegoeden van natuurlijke personen en non-profitorganisaties
- alle tegoeden van overheden, financiële instellingen, financiële instellingen (exclusief banken) en niet-financiële ondernemingen

Toevertrouwde middelen onderverdeeld naar resterende looptijd:

in duizenden EUR	30-jun-18			31-dec-17		
	Spaar- gelden	Overige toever- trouwde middelen	Totaal	Spaar- gelden	Overige toever- trouwde middelen	Totaal
Direct opeisbaar	4.443.906	3.361.970	7.805.876	4.207.291	3.132.842	7.340.133
1 tot 3 maanden	533.504	119.032	652.536	523.981	116.965	640.946
3 maanden tot 1 jaar	306.003	38.368	344.371	313.597	46.506	360.103
1 tot 5 jaar	293.538	29.671	323.209	309.681	30.162	339.843
Langer dan 5 jaar	35.115	2.051	37.166	39.244	1.619	40.863
	5.612.066	3.551.092	9.163.158	5.393.794	3.328.094	8.721.888

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

4. Voorwaardelijke schulden

Dit betreft kredietvervangende en niet-kredietvervangende garanties die gedeeltelijk zijn gedekt door geblokkeerde rekeningen tot hetzelfde bedrag.

in duizenden EUR	30-jun-18	31-dec-17
Kredietvervangende garanties	30.151	30.651
Niet-kredietvervangende garanties	101.187	53.912
	131.338	84.563

Kredietvervangende garanties zijn aan klanten verstrekte garanties inzake leningen die andere banken aan deze klanten hebben verstrekt.

Niet-kredietvervangende garanties zijn aan klanten verstrekte garanties inzake alle andere verplichtingen van deze klanten aan derden. Dit betreft onder andere:

- Huurverplichtingen
- Verplichtingen tot aankoop van duurzame goederen, zoals windturbines.
  - Verplichtingen tot buitengebruikstelling van bedrijfsmiddelen of herstel van vastgoed (grotendeels in verband met financiering van projecten door Triodos Bank).

5. Onherroepelijke faciliteiten

Dit betreft de totale verplichtingen uit hoofde van onherroepelijke toezeggingen die kunnen leiden tot kredietverlening.

in duizenden EUR	30-jun-18	31-dec-17
Ongebruikte bestedingslimieten op betaalrekeningen en creditcards	173.907	165.752
Nog niet verstrekte kredieten waarvoor de aanvraag is geaccepteerd	1.065.184	874.303
Nog niet geaccepteerde geldige kredietoffertes	144.027	106.259
Overige faciliteiten	136	2.353
	1.383.254	1.148.667

Overige niet uit de balans blijkende verplichtingen

Depositogarantiestelsel en beleggerscompensatieregeling

Het depositogarantiestelsel en de beleggerscompensatieregeling, zoals bedoeld in artikel 3:259 van de Wet op het financieel toezicht, zijn van toepassing. De toevertrouwde middelen die door het depositogarantiestelsel worden gegarandeerd, bedragen in totaal EUR 7.200 miljoen (2017: EUR 6.864 miljoen). In 2016 is in Nederland de jaarlijkse ex ante bijdrage aan het depositogarantiestelsel van start gegaan om ervoor te zorgen dat in 2024 de beoogde doelomvang van het fonds van 0,8% van de gegarandeerde deposito's wordt gerealiseerd. De bijdrage aan het depositogarantiestelsel bedroeg in de eerste helft van 2018 EUR 4,1 miljoen.

Btw

Met ingang van 1 juli 2015 past de Belgische belastingdienst de administratieve beslissing E.T.127.577 (hierna: 'de Beslissing') toe, die voortvloeit uit de Belgische interpretatie van het Skandia-arrest van het Europese Hof van Justitie. Als gevolg van de Beslissing worden met ingang van deze datum de door het in Nederland gevestigde hoofdkantoor van Triodos Bank aan de Belgische vestiging van Triodos Bank verleende diensten (behalve diensten die vrijgesteld zijn van btw) geacht onderworpen te zijn aan btw in België.

Hierdoor is de Belgische vestiging van Triodos Bank btw verschuldigd over deze diensten die feitelijk niet meer aftrekbaar is via de van btw vrijgestelde diensten die de Belgische vestiging van Triodos Bank aan haar klanten verleent. Bovendien wordt de Belgische vestiging van Triodos Bank geconfronteerd met dubbele heffing van btw op prestaties en diensten die door het hoofdkantoor in Nederland extern worden ingekocht en aan de Belgische vestiging worden toegedeeld.

Triodos Bank stelt zich op het standpunt dat de Beslissing niet in lijn is met de Belgische en Europese wetgeving, een standpunt dat wordt gedeeld door haar fiscale en juridische adviseurs. Triodos Bank heeft contact opgenomen met de Belgische belastingdienst om haar standpunt in deze kwestie toe te lichten. Triodos Bank heeft derhalve geen voorziening voor deze kwestie gevormd, maar wel besloten om hiervoor een voorwaardelijke verplichting in de jaarrekening op te nemen.

In het geval dat in deze kwestie ten nadele van Triodos Bank wordt besloten, zal de Belgische vestiging van Triodos Bank per balansdatum een bedrag van circa EUR 5,2 miljoen aan uitstaande btw verschuldigd zijn (2017: EUR 4,0 miljoen). De mogelijke impact op het eigen vermogen zal bestaan uit het bedrag in het jaar van betaling na aftrek van vennootschapsbelasting. In 2018 bedroeg het tarief voor de vennootschapsbelasting in België 29,58%.

6. Opbrengsten uit effecten en deelnemingen

in duizenden EUR	30-jun-18	30-jun-17
Dividend uit overige deelnemingen	284	136
Gerealiseerd resultaat uit overige deelnemingen	3.765	-
	4.049	136

